

Załącznik do Zarządzenia
nr 30/2014 Starosty Wrzesińskiego
z dnia 26 sierpnia 2014 r.

STAROSTWO POWIATOWE WE WRZEŚNI
STANOWISKO DS. OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH ORAZ
ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

ZALECENIA STAROSTY
WRZESIŃSKIEGO DO GMINNYCH
PLANÓW
ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

STAROSTA


Dłoniży Jaśniewicz

Września, dnia 26.08.2014 r.

Września, sierpień 2014

Spis treści

Rozdział I Elementy składowe planów zarządzania kryzysowego

I.1. Plan główny

I.2. Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych

I.3. Załączniki funkcjonalne Planu głównego

Rozdział II Postanowienia końcowe

Rozdział III Podstawy prawne

Rozdział I

ELEMENTY SKŁADOWE PLANÓW ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Działając na podstawie przepisu art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1166) zaleca się co następuje:

I.1. Plan główny

1. W części charakterystyka zagrożeń oraz ocena ryzyka ich wystąpienia, w tym dotyczących infrastruktury krytycznej, oraz mapy ryzyka i mapy zagrożeń, rozumiane jako katalog zagrożeń wraz z określeniem prawdopodobieństwa zasięgu i skutków ich wystąpienia:

- **Katalog zagrożeń** w gminnym planie zarządzania kryzysowego powinien zawierać zagrożenia, które mogą wymagać podjęcia działań koordynacyjnych przez burmistrza/wójta w tym zwołania gminnego (miejskiego) zespołu zarządzania kryzysowego. W katalogu należy uwzględnić zagrożenia, które mogą mieć wpływ na sąsiednie gminy, a także cały powiat. Katalog zagrożeń stanowi podstawę do opracowania pozostałych elementów planu. Do zagrożeń zawartych w katalogu powinny konsekwentnie odnosić się mapy, siatki bezpieczeństwa i procedury zawarte w planie. Katalog zagrożeń powinien być spójny z zagrożeniami wymienionymi przez operatorów infrastruktury krytycznej właściwymi dla infrastruktury krytycznej.
- **Ocena ryzyka wystąpienia zagrożeń** powinna zostać dokonana w oparciu o doświadczenia historyczne dotyczące zagrożeń, które wystąpiły na terenie danej gminy, jak i w oparciu o trendy i zagrożenia wynikające z rozwoju technologicznego, doświadczeń innych gmin, a także sytuacji kryzysowych z terenu województwa. Przy sporządzaniu oceny ryzyka wskazane jest zidentyfikowanie obszarów, które są szczególnie zagrożone, a ryzyko ich wystąpienia szczególnie wysokie. Dopuszczalne i rekomendowane jest posługiwanie się wsparciem eksperckim.
- **Mapy ryzyka** powinny zawierać przede wszystkim syntetyczne zobrazowanie wpływu jaki wystąpienie danego rodzaju zagrożenia może mieć na ludzi, środowisko, mienie oraz infrastrukturę.
- **Mapy zagrożeń** powinny przedstawiać obszar objęty zasięgiem zagrożenia z uwzględnieniem różnych scenariuszy zdarzeń. Przy opracowywaniu scenariuszy należy uwzględnić specyfikę terenów miejskich i wiejskich.

2. W części zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego w formie siatki bezpieczeństwa, rozumianej jako zestawienie zagrożeń zawartych w katalogu ze wskazaniem podmiotu wiodącego oraz podmiotów współpracujących przy działaniach dotyczących danego zagrożenia.

Dla każdego zagrożenia należy wskazać jedną instytucję wiodącą. Nie ma ograniczenia liczby instytucji współpracujących. Można wprowadzić kategorię podmiotów działających na wezwanie, których współdziałanie nie jest niezbędne w każdej dającej się przewidzieć sytuacji danego rodzaju. Biorąc jednak pod uwagę możliwość wystąpienia takiego zapotrzebowania - dany podmiot powinien być przygotowany do działania gdy będzie to konieczne.

Zalecane jest tworzenie siatek bezpieczeństwa dla każdej fazy zarządzania kryzysowego. Inne podmioty są odpowiedzialne za prewencję zagrożeń i usuwanie ich skutków, inne zaś za bezpośrednie reagowanie na daną sytuację kryzysową.

3. W części **zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych**, rozumiane jako zestawienie zasobów, które mogą zostać wykorzystane w określonych przedziałach czasowych w sytuacji kryzysowej.

Tam gdzie to możliwe należy określić realny czas potrzebny na uruchomienie danych zasobów. Zestawienie to powinno być przygotowane w postaci stale aktualizowanej bazy danych.

W wersji papierowej planu powinno znaleźć się:

- odesłanie do przedmiotowej bazy, a także informacja o zasadach jej aktualizacji (częstotliwość, podmioty, osoby odpowiedzialne, źródła informacji) dla jednostek administracji samorządowej posiadających aktualne bazy danych sił i środków ARCUS 2005
- konieczne jest zapewnienie możliwe realnych i pełnych danych o siłach i środkach do wykorzystania w sytuacji kryzysowej. Tabelaiczne zestawienie sił i środków z obszaru jednostek samorządowych możliwych do użycia w sytuacjach tego wymagających dla jednostek administracji samorządowej nie wykorzystujących bazy danych ARCUS 2005.

4. W części **zadania określone planami działań krótkoterminowych**, o których mowa w art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238). Dokument opracowuje właściwy terytorialnie zarząd województwa.

W tej części gminnego planu zarządzania kryzysowego należy zamieścić ogólny zapis „nie dotyczy”.

1.2 Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych.

1. Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych, w tym **zadania w zakresie monitorowania zagrożeń**, rozumiane jako zestawienie zawierające informacje na temat:

- struktur odpowiedzialnych za monitorowanie poszczególnych kategorii zagrożeń określonych w katalogu zagrożeń i zakresu informacji, jakich można od nich oczekiwać
- trybu pracy ww. struktur, ich służb dyżurnych lub osób do kontaktu w sytuacji wystąpienia zagrożenia,
- trybu raportowania i systemu wymiany informacji o zagrożeniach pomiędzy danymi strukturami a gminnym centrum zarządzania kryzysowego.

Zaleca się aby przy sporządzaniu planu uwzględnić dotychczasowe doświadczenia w zakresie monitorowania zagrożeń, w tym wnioski z ćwiczeń i realnych sytuacji kryzysowych. W tej części warto również pamiętać o automatycznych systemach wymiany informacji.

2. W części **tryb uruchamiania niezbędnych sił i środków** uczestniczących w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej, rozumianej jako baza danych dysponentów zasobów wraz z zasadami dysponowania określonych zasobów. Ten element planu powinien być powiązany lub przygotowany łącznie z zestawieniem sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych.

3. W części **procedury reagowania kryzysowego (PRK)**, określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych, rozumiane jako procedury działania GOA (GCZK), komórki organizacyjnej urzędu gminy właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego oraz gminnego zespołu zarządzania kryzysowego.

Niezbędne jest powiązanie planu zarządzania kryzysowego z innymi planami obowiązującymi na terenie gminy w tym:

- planem operacyjnym funkcjonowania gminy w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- gminnym planem obrony cywilnej,
- planami ewakuacji,
- planami sporządzanymi przez służby inspekcje i strażę.

Nie jest konieczne sporządzanie procedur postępowania odrębnie dla każdej kategorii zagrożeń. Jeżeli co do zasady działania wyżej wymienionych struktur realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego na poziomie gminnym jest takie samo w różnych kategoriach zagrożeń (w zakresie wymiany informacji, wzmocnienia służb dyżurnych informowania osób funkcyjnych, trybu zwoływania zespołu zarządzania kryzysowego), zaleca się stworzenie standardowej procedury operacyjnej (SPO).

W procedurach powinna być jasno określona lista zadań do zrealizowania przez ogniwa dyżurne, wraz ze wskazaniem momentów krytycznych, w których właściwa komórka GOA(GCZK) dokonuje oceny rozwoju zagrożenia i przygotowuje rekomendacje do podjęcia decyzji przez właściwe osoby funkcyjne lub przez

gminny zespół zarządzania kryzysowego.

4. W części **współdziałanie między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej** - ta część planu powinna być ściśle powiązana z siatką bezpieczeństwa i zawierać syntetyczne rozwinięcie informacji zawartych w siatce, przede wszystkim przez:

- określenie podstaw prawnych podejmowanych działań,
- wskazanie kierujących działaniami,
- określenie zakresu i trybu wymiany informacji,
- określenie zasad tworzenia sztabów dowodzenia.

W tej części mogą być zawarte także ramowe zasady i harmonogram ćwiczeń podmiotów współdziałających w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.

I.3. Załączniki funkcjonalne Planu głównego

1. W części **procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego**, opisujące sposoby działania podmiotów realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego na obszarze gminy.

W tej części planu powinny zostać zawarte procedury, odnośniki lub wyciągi z procedur działania w sytuacjach kryzysowych poszczególnych służb, straży i inspekcji realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego. W celu ułatwienia korzystania ze standardowych procedur operacyjnych należy wdrożyć je do systemów informatycznych.

2. W części **organizacja łączności między podmiotami realizującymi zadania z zakresu zarządzania kryzysowego**, wraz z określeniem środków łączności, wykorzystywanych systemów i wskazaniem ich dysponenta bądź administratora:

- jako podstawowy system łączności wykorzystywać system łączności stacjonarnej,
- jako system uzupełniający wykorzystywać system łączności GSM,
- jako rezerwowy wykorzystywać analogowo-cyfrowy system łączności radiotelefonicznej,
- w kontaktach z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego uwzględnić:
 - kontakt stacjonarny w godzinach pracy Starostwa dostępny pod numerem: 61 640 44 33, 61 640 45 03,
 - kontakt poprzez fax dostępny pod numerem: 61 640 44 03,
 - kontakt całodobowy dostępny pod numerem: 605 339 905, 882 049 569, 882 049 572
 - kontakt w sieci radiotelefonicznej: PW- 651- 00

W tym załączniku należy wskazać zapasowe systemy łączności, o ile takie funkcjonują. Załącznik powinien być ściśle powiązany z częścią planu dotyczącą współdziałania między siłami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć planowanych na wypadek sytuacji kryzysowej.

3. W części **organizacja systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania**

i alarmowania, rozumianego jako system powiązany funkcjonalnie z systemem wczesnego ostrzegania i systemem wykrywania i alarmowania.

W części dotyczącej organizacji monitorowania zagrożeń powinien zawierać odnośniki do części planu głównego poświęconej monitorowaniu zagrożeń.

4. W części **zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń**, z uwzględnieniem art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 1984r. Nr 5 poz. 24 ze zm.).

W tej części należy syntetycznie opisać:

- kto jest odpowiedzialny za informowanie ludności,
- w jakim trybie informowanie może się odbywać,
- jakie siły i środki mogą być w tym celu wykorzystywane,
- kto i w jakim trybie opracowuje i przekazuje wskazówki do informowania w danej sytuacji.

W tej części można zawrzeć wzory komunikatów i ulotek informacyjnych, które mogą być wykorzystywane w sytuacjach zagrożeń. Należy określić tryb dystrybucji informacji (komunikaty w mediach, druk i kolportaż ulotek, organizacja przekazywania informacji dla mediów, inne sposoby dystrybucji informacji).

5. W części **organizacja ewakuacji z obszarów zagrożonych**

W tym załączniku należy:

- Wskazać podmioty odpowiedzialne za ewakuację, tryb podejmowania decyzji o ewakuacji, określić problemy, które mogą wystąpić,
- Zawrzeć formularze, które mogą być wykorzystywane przy przeprowadzeniu ewakuacji,
- Dokonać oceny krótko i długoterminowych skutków ewakuacji, zarówno w stosunku do obszaru i obiektów, z których prowadzona jest ewakuacja, jak i terenu i obiektów docelowych ewakuacji,
- Organizacja ewakuacji powinna być realizowana z uwzględnieniem wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju w przedmiotowym zakresie.

6. W części **organizacja ratownictwa, opieki medycznej i pomocy społecznej oraz pomocy psychologicznej**.

Ten element planu musi powiązany z wojewódzkim planem działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne opracowanym zgodnie z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2013r. poz. 757 ze zm.). Załącznik ten powinien zawierać ogólne zasady organizacji pomocy społecznej i pomocy psychologicznej wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w realizacji tych zadań i możliwości ich realizacji.

7. W części **organizacja ochrony przed zagrożeniami charakterystycznymi dla obszaru gminy**, która powinna być powiązana z planami postępowania awaryjnego i szczegółowymi uregulowaniami dotyczącymi ochrony przed wyżej wymienionymi zagrożeniami.

Tą część planu należy ściśle powiązać z katalogiem zagrożeń.

8. W części **wykaz zawartych umów i porozumień związanych z realizacją zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego**, rozumianych jako porozumienia

i umowy zawarte przez wójta/burmistrza związanych z realizacją zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego.

9. W części **zasady i tryb oceniania i dokumentowania szkód**, zawierające opis procedur i wykaz formularzy oraz zespołów wykorzystywanych przy szacowaniu strat i dokumentowaniu szkód. Zaleca się uwzględnienie dokumentacji regulującej kwestię usuwania skutków zdarzeń kryzysowych:

- Wytyczne Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie zasad i trybu uruchamiania środków budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania związane z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych,
- Wytyczne Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie zasad i trybu uruchamiania środków budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania związane z usuwaniem skutków ruchów osuwiskowych ziemi lub erozji brzegu morskiego lub przeciwdziałaniem tym zdarzeniom,
- Program NFOŚiGW – Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska,
- Zarządzenie nr 226/09 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 8 czerwca 2009r. w sprawie powołania Komisji do szacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (ze zm.),
- Zasady szacowania strat w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej dla Komisji powołanej zarządzeniem nr 226/09 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 8 czerwca 2009r. (ze zm.),
- odnowienie powierzchni lasów zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

10. W części **procedury uruchamiania rezerw państwowych**. Powyższe procedury powinny odnosić się wyłącznie do zasad i trybu wnioskowania o uruchomienie przedmiotowych rezerw.

11. W części **wykaz infrastruktury krytycznej znajdującej się na terenie gminy, objętej planem zarządzania kryzysowego**.

Załącznik powinien być opracowany wyłącznie przez te gminy, na terenie których występują obiekty, instalacje i systemy infrastruktury krytycznej wskazane w wykazie wydanym przez dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

Załącznik powinien stanowić oddzielną część planu objętą klauzulą „zastrzeżone” i podlegać ochronie zgodnie z przepisami ustawy o ochronie informacji niejawnych.

Należy zawrzeć w nim następujące elementy:

- Wykaz infrastruktury krytycznej znajdującej się na terenie gminy, objętej planem zarządzania kryzysowego,
- Charakterystykę zagrożeń infrastruktury krytycznej, ocenę ryzyka ich wystąpienia oraz mapy ryzyka i mapy zagrożeń, rozumiane jako katalog zagrożeń wraz z określeniem prawdopodobieństwa, zasięgu i skutków ich wystąpienia,
- Procedury realizacji zadań (PRZ) z zakresu zarządzania kryzysowego opisujące

sposoby działania podmiotów realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego związane z ochroną infrastruktury krytycznej.

W tej części planu należy zamieścić informacje o sporządzonych planach ochrony infrastruktury krytycznej. Należy ująć dane kontaktowe osób wyznaczonych przez właścicieli oraz posiadaczy samoistnych i zależnych obiektów, instalacji lub urządzeń infrastruktury krytycznej odpowiedzialnych za utrzymanie kontaktów z podmiotami właściwymi w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej (zgodnie z art. 6 ust. 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym).

Do zatwierdzenia planu proszę przedstawić tylko część jawną, w przypadku przesłania całości planu część niejawną powinna zostać przekazana oddzielnie zgodnie z zasadami korespondencji niejawnej.

Rozdział II

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Gminny plan zarządzania kryzysowego powinien być spójny z rozwiązaniami zawartymi w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego i obejmować zadania realizowane we wszystkich fazach zarządzania kryzysowego takich jak: zapobieganie, przygotowanie, reagowanie i odbudowa oraz uwzględniać poniższe zalecenia:

- plan powinien być podzielony na funkcjonalne, jasno oznaczone foldery z zastosowaniem systemu indeksów lub oznaczeń kolorystycznych,
- działania i procedury w planie powinny być opisywane w sposób możliwie najbardziej jasny, bez skrótów i zwrotów żargonowych. W miarę możliwości, każda instrukcja, procedura czy aneks powinny być konstruowane według tego samego schematu,
- potwierdzeniem uzgodnienia planu z kierownikami jednostek organizacyjnych planowanych do wykorzystania przy realizacji przedsięwzięć określonych w planie powinny być pieczęcie na karcie uzgodnień oraz podpisy złożone w obrębie tej pieczęci przez kierownika właściwej jednostki,
- w opracowywanym planie należy wskazać, iż użycie sił i środków Sił Zbrojnych RP do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, następuje poprzez wojewodę,
- podmioty uczestniczące w realizacji zadań zawartych w gminnym planie zarządzania kryzysowego powinny zostać zobowiązane do bezzwłocznego sygnalizowania potrzeby dokonania zmian w planie. Zawartość planu powinna być modyfikowana pod względem m.in. wniosków z rzeczywistych sytuacji kryzysowych, ćwiczeń i szkoleń,
- oryginał gminnego planu zarządzania kryzysowego wraz z jego wersją elektroniczną na płycie CD należy przedłożyć do zatwierdzenia Staroście Tureckiemu za pośrednictwem komórki organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Turku właściwej do spraw zarządzania kryzysowego,
- złożony plan podlega analizie merytorycznej i formalnej pod kątem spełnienia wymogów określonych w ustawie o zarządzaniu kryzysowym i niniejszych zaleceniach w Wydziale Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Zdrowia Starostwa Powiatowego w Turku,
- zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, plany zarządzania kryzysowego podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata,
- zaktualizowany plan podlega zatwierdzeniu przez Starostę Tureckiego. Zatwierdzenia nie wymagają zmiany niemające zasadniczego znaczenia dla treści dokumentu, które dokonywane są pomiędzy kolejnymi aktualizacjami wynikającymi z ustawy. Należy przyjąć, że oceny znaczenia dokonywanych zmian dokonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Rozdział III

PODSTWY PRAWNE

1. Ustawa a z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1166),
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 595 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 757 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji i niejawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 182 poz. 1228),
5. Ustawa z dnia 29 października 2010 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2010 r. nr 229 poz. 1496 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 947),
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. 1984 r. Nr 5, poz. 24 ze zm.),
9. Ustawa dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 12. poz. 59 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 poz. 914),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej (Dz. U. z 2010 r. Nr 83 poz. 542),
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej (Dz. U. z 2010 r. Nr 83 poz. 541),
14. Zarządzenie nr 74 Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 2011 r., w sprawie wykazu przedsięwzięć procedur systemu zarządzania kryzysowego wraz załącznikiem nr 5 i 6,
15. Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej wraz z załącznikami,
16. Zarządzenie Nr 292/14 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie zaleceń do powiatowych planów zarządzania kryzysowego.